

Information about the author

I. Gontareva — Doctor of Sciences (Economics), Professor, Head of Department of Entrepreneurial Activity of Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics (9a Nauki Ave., Kharkiv, 61116, Ukraine; e-mail: lider.khneu@gmail.com).

*Стаття надійшла до ред.
11.08.2016 р.*

JEL Classification: O10; P13

УДК 658.114.5.014.1

ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ КОРПОРАТИВНОГО ІНТЕГРАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

Гуцалюк О. М.

Анотація. Статтю присвячено теоретичному обґрунтуванню й розробці методичного забезпечення організації управління економічною безпекою корпоративного інтеграційного розвитку. Проведено семантичний аналіз понять «економічна безпека» та «інтеграційний розвиток». Шляхом співвідношення результатів такого аналізу з систематизованими факторами старту інтеграційного процесу визначено зміст поняття «корпоративний інтеграційний розвиток» та обґрунтовано логіку управління економічною безпекою корпоративного інтеграційного розвитку. Таке обґрунтування здійснено з використанням методології системної динаміки. Ідентифіковано перелік і зміст етапів організації управління корпоративним інтеграційним розвитком. Орієнтація етапів на досягнення компліментарності бізнес-процесів учасників інтегрованого об'єднання підприємств дозволила розробити схему узгодженого генерування та використання інтегрованого ресурсу корпоративної економічної безпеки.

Ключові слова: організація управління, розвиток підприємства, інтегровані об'єднання підприємств, корпоративна безпека, ресурс економічної безпеки.

ОРГАНИЗАЦИЯ УПРАВЛЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТЬЮ КОРПОРАТИВНОГО ИНТЕГРАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ

Гуцалюк А. Н.

Аннотация. Статья посвящена теоретическому обоснованию и разработке методического обеспечения организации управления экономической безопасностью корпоративного интеграционного развития. Проведен семантический анализ понятий «экономическая безопасность» и «интеграционное развитие». Путем соотнесения результатов такого анализа с систематизированными факторами старта интеграционного процесса определено содержание понятия «корпоративное интеграционное развитие» и обоснована логика управления экономической безопасностью корпоративного интеграционного развития. Такое обоснование проведено с использованием методологии системной динамики. Идентифицирован перечень и содержание этапов организации управления корпоративным интеграционным развитием. Ориентация этапов на достижение комплиментарности бизнес-процессов участников интегрированного объединения предприятий позволила разработать схему согласованного генерирования и использования интегрированного ресурса корпоративной экономической безопасности.

Ключевые слова: организация управления, развитие предприятия, интегрированные объединения предприятий, корпоративная безопасность, ресурс экономической безопасности.

MANAGEMENT OF ECONOMIC SECURITY OF CORPORATE INTEGRATION DEVELOPMENT OF ANTI-CRISIS FINANCIAL MANAGEMENT

A. Gutsalyuk

Abstract. The article is devoted to theoretical substantiation and elaboration of methodological support for management of economic security of corporate integration development. A semantic analysis of the concepts of «economic security» and «integration development» has been conducted. By correlating the results of the analysis with the systematized factors of the start of the integration process, the essence of the concept of «corporate integration development» is defined and management logic of economic security of corporate integration development is grounded. The substantiation of the logic is made by using the methodology of system dynamics. The list and content of steps of corporate integration development management have been identified. The orientation of the steps towards achieving complementarily of business processes for members of integrated enterprise association allowed to work out a scheme of coordinated generating and using the integrated resource of corporate economic security.

Keywords: management, enterprise development, integrated enterprise associations, corporate security, resource of economic security.

Постанова проблеми. Розвиток національної економічної системи неможливий без створення належних умов для стійкого та безпечного функціонування підприємств та інших суб'єктів господарювання. У цьому зв'язку виникає цілий ряд проблем, які потребують взаємоузгодженого розгляду та які відносяться до різних напрямків наукових досліджень і галузей знань. По-перше, забезпечення стійкого розвитку підприємства, як правило, вимагає від нього накопичення значного потенціалу, зайняття вигідних ринкових позицій та отримання переваг у конкурентній боротьбі. Для більшості підприємств неможливо самостійно виконати ці умови, через що вони вступають до рідного роду інтеграційних чи коопераційних об'єднань. Виникнення корпоративних інтеграційних об'єднань (КІО) вирішує частину з зазначених проблем, хоча й призводить при цьому до виникнення принципово нових загроз для економічної безпеки. Такі загрози відносяться як до КІО в цілому, так і до окремих його учасників, що залучилися до інтеграційної взаємодії. Більш того, забезпечення достатньої стійкості та подолання всіх факторів-загроз буде обмежувати процеси розвитку, адже подолання всіх можливих протиріч у функціонуванні КІО (особливо протиріч між поточними та бажаними умовами функціонування) нівелюватиме старт процесів розвитку. Відповідно, виникає проблема створення таких механізмів управління економічної безпекою, які б інтегрувалися з менеджментом КІО та сприяли їх розвитку. Розв'язання цієї проблеми ускладнює наявність доволі широкого переліку типів інтеграційних об'єднань, кожен з яких вимагає розробки власних принципів організації управління розвитком і забезпечення його економічної безпеки.

Аналіз наявних досліджень і публікацій. Вирішення означених проблем корелює зі значним науковим доробком провідних учених-економістів. Головна складність при цьому полягає, по-перше, у відсутності одностайності учених у визначенні як поняття «економічна безпека», так і поняття «інтеграційний розвиток», і навіть «корпоративне інтеграційне об'єднання». По-друге, заявлена наукова проблема передбачає узгоджене застосування цих понять при формуванні контурів управління економічною безпекою корпоративного інтеграційного розвитку, що значно розширює предметну область дослідження. При цьому, якщо відокремленому розгляду складових зазначеного управлінського процесу присвячено багато досліджень, то узгоджене їх представлення в наукових працях є доволі обмеженим. По-третє, дослідження економічної безпеки функціонування підприємства перетинається з численною кількістю факторів-загроз, які змінюють свій характер щодо процесів розвитку та у разі початку інтеграційної взаємодії підприємств. У разі такої взаємодії можливо як підсилення впливу окремих факторів-загроз, так і нівелювання впливу за рахунок зростання потенціалу протидії таким загрозам з боку інтегрованого об'єднання в цілому. Можливою також є поява специфічних загроз саме для корпоративного інтеграційного об'єднання в цілому. У цьому зв'язку набуває особливого значення наведена у табл. 1 систематизація факторів старту інтеграційних процесів, оскільки кожен із таких факторів буде пов'язаний з власною сукупністю загроз економічній безпеці розвитку КІО.

Далі зазначимо, що прийняття рішень менеджментом підприємства щодо залучення до інтеграційно-коопераційних відносин обов'язково повинно здійснюватися з урахуванням їх впливу на рівень його економічної безпеки функціонування та розвитку. При цьому, якщо звернутися до тлумачення економічної безпеки М. В. Куркіним [6] як «ступеня захищеності залучення всіх необхідних ресурсів, необхідних для створення споживчих вартостей» [6, с. 127], можна передбачити співвідношення в розрізі наявних у підприємства ресурсів параметрів старту інтеграційного процесу та особливостей підтримки його економічної

безпеки. Д. В. Белкін [7] взагалі наголошує про наявність корпоративного ресурсу економічної безпеки як «джерела об'єктивних та суб'єктивних умов функціонування, а також засобів та можливостей для самозбереження» [7, с. 185]. Отже, прагнення долучитися до такого ресурсу економічної безпеки може розглядатися як фактор старту інтеграційного процесу.

Таблиця 1

Систематизація факторів старту інтеграційного процесу

Узагальнена характеристика (семантична ознака) старту корпоративного інтеграційного процесу	Фактори, стимули та причини старту інтеграційного процесу	Автори				
		О. Ульянов [1, с. 169–171]	Ю. Іванов [2, с. 50]	П. Готтшальк [3, с. 195]	А. Бутиркін [4, с. 37–47]	І. Мічуріна [5, с. 126–135]
Ресурси й компетентності (практики роботи з ресурсами)	Унікальна сировина, що закуповується на ринку та необхідна для роботи КІО	+				+
	Подібність у відношенні до ресурсів		+			
	Складність відтворення та цінність ресурсу			+		
	Подолання викривлень в розподілі факторів виробництва				+	
Суміжність цілей та подібність інтересів	Наявність сумісності цілей та намірів		+			
	Спільність інтересів і специфічність виробничих стадій	+				
	Конвергенція очікувань різних учасників КІО					+
	Подолання «проблеми безбілетника»				+	
Відмінності в досвіді та доступ до різних знань	Наявність різних знань і досвіду		+			
	Об'єднання спеціальних знань					+
	Розвиток соціального капіталу	+				
	Мінімізація витрат придбання інформації				+	
Наявність спільних зобов'язань та очікувань	Виникнення взаємних зобов'язань між учасниками інтеграційної взаємодії		+			
	Очікувана тривалість відносин і частота спільно виконуваних операцій			+		
	Нейтралізація від'ємних ефектів і підвищення ринкової влади				+	

Зрозуміло, що дослідження М. В. Куркіна [6] розкривають лише один з аспектів визначення економічної безпеки, особливо у разі набуття питаннями організації управління економічною безпекою підприємств все більшої актуальності. Існує доволі широке коло дослідників, розробки яких визначають зміст поняття економічної безпеки та визначають особливості управління нею. Орієнтуючись на такі розробки, можна визначити основні сфери прояву (контексти розгляду) економічної безпеки, узагальнене представлення яких подано у табл. 2. При цьому слід зазначити показану відповідність концептів визначення економічної безпеки наведеним у табл. 1 узагальненим ознакам старту інтеграційного процесу.

Таблиця 2

Результати семантичного аналізу поняття «економічна безпека»

Семантична ознака фактора інтеграції з табл. 1	Концепт усвідомлення (ключовий аспект тлумачення) економічної безпеки	Автор					
		М. Куркін [6]	Д. Белкін [7]	І. Отенко [8]	С. Кавун [9]	З. Варналій [10]	Л. Шульженко [11]
1	2	3	4	5	6	7	8
Ресурси й компетентності (практики роботи з ресурсами)	Стан ресурсів	+		+			
	Конкурентні переваги			+			
	Наявність ресурсу безпеки		+				
	Потенціал протидії загрозам	+					

1	2	3	4	5	6	7	8
Суміжність цілей та подібність інтересів	Захист / захищеність			+	+		+
	Стійкість діяльності	+					
	Процес			+			
	Спроможність реалізації цілей		+				
Відмінності в досвіді та знаннях	Надійність / можливість		+			+	
	Стан ресурсів	+		+			
Наявність спільних зобов'язань та очікувань	Міра гармонізації			+			
	Стратегічний інтерес			+			
	Здатність до самовиживання					+	
	Гармонізація інтересів						+

Також звернемо увагу, що, на жаль, більшість наведених у табл. 2 дослідників орієнтуються на відокремлений розгляд підприємств. Відповідно, потрібно проведення досліджень особливостей організації управління економічною безпекою у разі інтеграційної взаємодії підприємств. Також слід передбачити, що зміст кожного з означених у табл. 2 концептів певною мірою підпорядковуватиметься різновиду та прийнятій формі інтеграційної взаємодії підприємств.

Метою статті є розвиток теоретико-методичного забезпечення організації управління корпоративним інтеграційним розвитком за критерієм додержання бажаного рівня економічної безпеки життєдіяльності суб'єктів розвитку.

Викладення основного матеріалу дослідження. В основу досягнення мети статті покладемо співвідношення означених у табл. 1 факторів старту інтеграційного процесу та поданих у табл. 2 концептів визначення економічної безпеки. Тут висунемо гіпотезу, що, формуючи контури управління корпоративним інтеграційним розвитком, слід враховувати всі наведені у табл. 2 концепти ідентифікації економічної безпеки підприємств. За такої умови в рамках менеджменту корпоративного інтеграційного утворення виділятиметься декілька центрів прийняття рішень, кожен з яких тією чи іншою мірою перетинається з одним із поданих у табл. 2 концептів до визначення змісту поняття «економічна безпека підприємства». Прийняття цієї гіпотези дозволяє визначити таку логіку управління корпоративним інтеграційним розвитком. Розвиток, в рамках розробок Б. Л. Кучіна [12, с. 7–14], трактується як сукупність цілеспрямованих і незворотних якісних, кількісних і структурних змін економічної системи. Отже, провадження таких змін має відбуватися при додержанні заданого рівня економічної безпеки. При цьому має відбуватися зростання ефекту від інтеграційної взаємодії учасників КІО. Оскільки розвиток також передбачає перехід між окремими стадіями стійкого функціонування, про що стверджує Д. М. Гвішіані [13], то слід розділяти економічну безпеку окремих станів використання ресурсу безпеки (поточного стану та стану, що виникає в результаті розширення взаємодії) та економічну безпеку трансформаційних переходів. Графічне відображення такої логіки подано на рис. 1.

Отже, орієнтуючись на подане на рис. 1 візуальне представлення логіки управління економічною безпекою корпоративного інтеграційного розвитку, запропонуємо етапи організації такого управління. Відразу звернемо увагу на те, що неможливо розглядати етапи організації управління економічною безпекою без відображення їх взаємозв'язку з етапами організації управління безпосередньо інтеграційним розвитком та управлінням корпоративним інтеграційним утворенням в цілому. В основу визначення складу етапів організації управління покладемо наведене у табл. 3 узагальнене подання переліку таких етапів у працях провідних учених-економістів.

Зазначимо, що в основу наведених в табл. 3 етапів покладено твердження А. В. Райченко [14] щодо представлення організації одночасно і як однієї з функцій управління, і як визначення зв'язків та елементів системи управління, і як процес встановлення структури системи управління та регламентування зв'язків між її елементами. Іншою перевагою запропонованого у табл. 3 підходу є те, що кожен з наведених у ній агрегованих етапів організації управління співвіднесений з означеним у табл. 2 концептом ідентифікації поняття «економічна безпека». Саме у разі такого співвідношення реалізується накладання критерію економічної безпеки на процеси діяльності та управління КІО, як це задекларовано на рис. 1.

Зрозуміло, що як процес управління, так і його організація матимуть певні відмінності для корпоративних інтегрованих об'єднань. Певні особливості, в свою чергу, матимуть також й процеси управління економічною безпекою та управління розвитком. Отже, орієнтуючись на наведені у табл. 1 та табл. 2 підходи до усвідомлення логіки забезпечення економічної безпеки інтеграційного розвитку, а також поданий на рис. 1 підхід щодо організації управління такою безпекою, визначимо відповідну зміну змісту поданих у табл. 3

етапів. Характеристику таких етапів наведено у табл. 4. При цьому безпосередньо перелік наведених у табл. 4 етапів ґрунтується на означеному у табл. 3 їх агрегованому представленні. Також у табл. 4 розкрито зміст етапів організації управління та подано зв'язки між ними в розрізі елементів рис. 1.

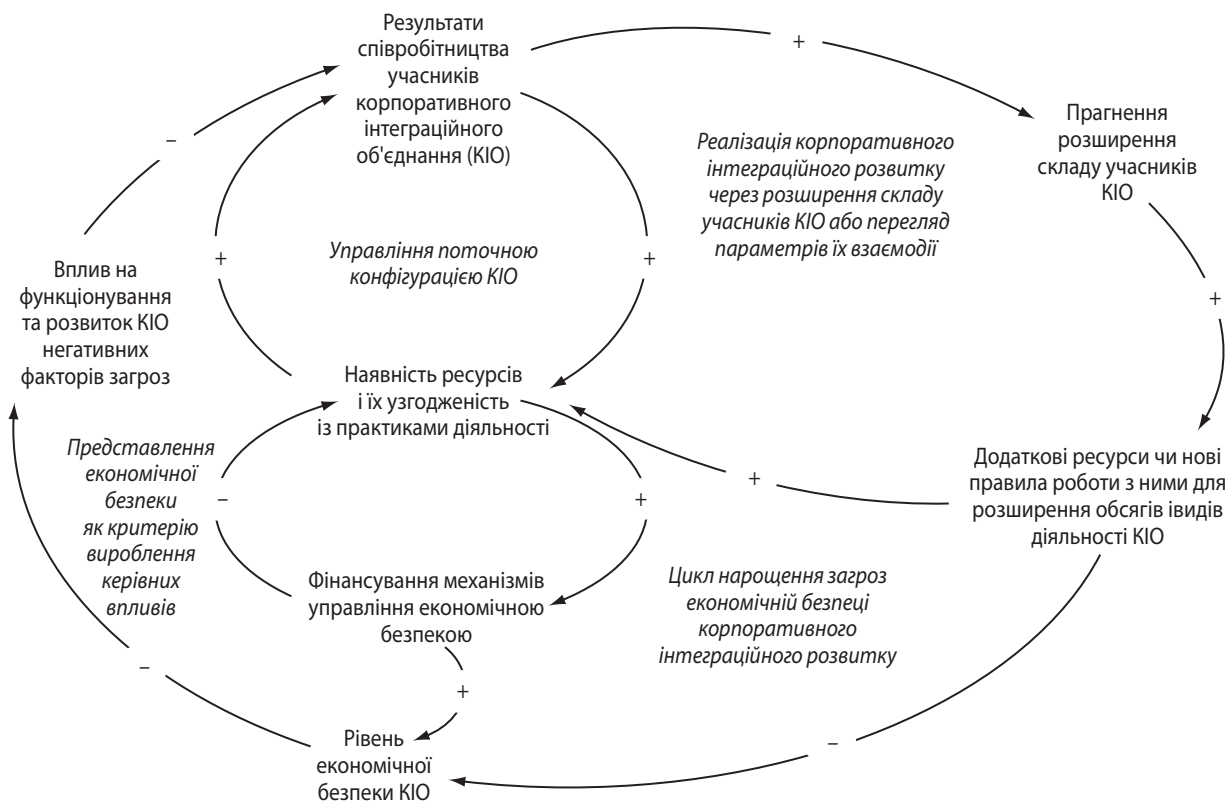

Рис. 1. Логіка управління економічною безпекою корпоративного інтеграційного розвитку

Таблиця 3

Узагальнене подання етапів організації управління підприємством

Концепти визначення поняття «економічна безпека», які корелюють з певним етапом організації управління	Пропонована агрегація етапів організації управління підприємством	Характеристика етапу в наявних дослідженнях з організації менеджменту	Автори			
			Ю. Іванов, А. Пилипенко [2, с. 64–69]	А. Райченко [14]	Г. Латфулін [15]	А. Пригожин [16]
1	2	3	4	5	6	7
Здатність до самовиживання, захищеність	Визначення суб'єкта управління та принципів його роботи	Обґрунтування специфіки суб'єкта управління та умов його роботи				+
		Формулювання принципів розробки й реалізації керівних впливів		+	+	
		Визначення правил формування об'єктів і суб'єктів управління	+			
Стан ресурсів, стійкість діяльності, процес	Формування архітектурно-ієрархічного подання об'єкта управління	Визначення залежності для поєднання об'єкта та суб'єкта управління		+		
		Формування ієрархії підрозділів		+		
		Розробка моделі об'єкта управління				+
Спроможність реалізації цілей, конкурентні переваги	Формалізація стратегічних цілей та орієнтирів роботи	Розробка цілепокладання (дерева цілей) суб'єкта управління	+			
		Визначення логіки узгодження інтересів підприємства та всіх зацікавлених сторін				+

1	2	3	4	5	6	7
		Узгодження цілепокладання з функціями та параметрами об'єкта управління		+		
Гармонізація інтересів, надійність, потенціал протидії загрозам, процес	Узгодження важелів та інструментів у рамках єдиного механізму управління	Формування механізму управління як набору методів розробки й реалізації управлінського впливу	+			
		Створення системи реалізації управлінських функцій		+	+	
		Розробка інструментарію, прийомів і способів досягнення поставлених цілей				+
		Формування порядку організації процесу управління у вигляді послідовностей і циклів зворотних зв'язків	+			
Міра гармонізації (оптимізація розподілу функцій управління), потенціал протидії загрозам (кадрова складова)	Організаційно-інституціональна регламентація роботи механізму управління підприємством	Розробка взаємозв'язків у вигляді організаційної структури управління	+	+		
		Наповнення змістом та розподіл (оптимізація розподілу) управлінських функцій між підрозділами підприємства	+			
		Розробка моделі процесу управління (регламентація управлінського впливу)	+			
		Регламентування роботи виконавців		+		
		Розподіл функцій управління за елементами оргструктури управління		+	+	
Наявність ресурсу безпеки, стратегічний інтерес	Оцінка відповідності критеріям ефективності та ресурсному забезпеченню	Оцінка відповідності керівних впливів і зворотних зв'язків один одному				+
		Розробка критеріїв оцінки ефективності реалізації керівних впливів	+			
		Побудова системи контролю роботи апарату управління		+		

Результатом проходження означених у табл. 1 етапів постане забезпечення компліментарності практик діяльності та бізнес-процесів учасників корпоративного інтеграційного об'єднання. При цьому врахування означених у табл. 2 особливостей кожного з означених етапів дозволить накласти критерій економічної безпеки як на кожну поточну та перспективну практику роботи учасників КІО з корпоративними ресурсами, так і на зміну переліку чи змісту таких практик. Саме у такому випадку постає можливим реалізація механізмів підтримки економічної безпеки функціонування та розвитку окремих підприємств та їх інтеграційного об'єднання. Безпека розвитку при цьому забезпечується за рахунок утворення ресурсу економічної безпеки в майбутньому.

Висновки. Таким чином, у статті наведено теоретичне обґрунтування й розроблено методичне забезпечення організації управління економічною безпекою корпоративного інтеграційного розвитку. Доведеність розробок базується на проведеному семантичному аналізі понять «економічна безпека», «інтеграційний розвиток» та «організація управління». Співвідношення результатів такого аналізу дозволило сформулювати перелік етапів організації управління економічною безпекою корпоративного інтеграційного процесу та визначити логіку реалізації кожного з запропонованих етапів. Особливість розробки полягає у врахуванні критеріїв економічної безпеки при реалізації кожного з етапів організації управління. Відображення специфіки реалізації етапів здійснено диференційовано для процесів функціонування та розвитку. Логіку накладання критерію економічної безпеки на процес управління розвитком відображено з використанням методології системної динаміки та із застосуванням ресурсно-компетентнісного підходу до стратегічного управління підприємством.

У той же час необхідне проведення подальших досліджень у таких сферах, як: ідентифікація особливостей реалізації задекларованих у табл. 2 функцій управління з деталізованим розглядом особливостей реалізації кожної з функцій в умовах розвитку корпоративного інтеграційного об'єднання; розширення та розробка підходу до кількісного розрахунку критеріїв ефективності організації та ведення управлінської діяльності; визначення особливостей застосування окремих інструментів реалізації керівного впливу в роз-

Характеристика етапів організації управління безпекою корпоративного інтеграційного розвитку

Етап організації управління	Організація управління функціонуванням			Організація управління процесами розвитку	
	Організація управління функціонуванням корпоративного об'єднання	Організація управління економічною безпекою функціонування КІО	Організація управління корпоративним інтеграційним розвитком	Організація управління економічною безпекою корпоративного інтеграційного розвитку	
Визначення суб'єкта управління та принципів його роботи	Визначається залежно від типу об'єднання. Зводиться до вибору одного з типів корпоративного центра за [17]	Виділення в складі корпоративного центра відповідальних за економічну безпеку КІО	Інституціональна структура з корпоративного центра та вищого менеджменту учасників КІО	Регламентация окремих завдань щодо безпеки для інституціалізованого суб'єкта управління інтеграційним розвитком	
Формування архітектурно-ієрархічного подання об'єкта управління	Опис бізнес-моделі, процесів та інституціональних зв'язків й відносин учасників КІО за допомогою одного зі стандартів архітектурного опису систем	Опис складу, параметрів виконання та розподілу за учасниками КІО корпоративного ресурсу економічної безпеки	Розробка перспективної бізнес-моделі з визначенням нових ресурсів і практик роботи з ними, які слід залучити до КІО	Опис параметрів утворення корпоративного ресурсу економічної безпеки в майбутньому. Оцінка його розподілу за перспективною архітектурою КІО	
Формалізація стратегічних цілей та орієнтирів роботи	Формування консолідованого переліку цілей і принципів взаємодії учасників інтеграційного об'єднання	Оцінка рівня економічної безпеки за напрямками та консолідація переліку загроз діяльності	Оцінка узгодженості цілей розвитку та рівня їх сприйняття окремими учасниками об'єднання	Оцінка потенційних загроз економічній безпеці при зміні вектора цілей КІО. Розгляд цілей з точки зору загроз безпеці	
Узгодження важелів та інструментів у рамках єдиного механізму управління	Формування важелів та інструментів менеджменту. Їх розподіл за учасниками КІО залежності від варіанта побудови корпоративного центра	Додавання до складу важелів і інструментів тих, що відповідають за підтримку бажаного рівня економічної безпеки	Розширення складу індикаторів показниками контролю перебігу трансформаційних процесів, що супроводжують розвиток	Виділення важелів впливу на безпеку трансформаційних процесів і розподіл їх (разом із інструментами) між усіма учасниками інтегрованої цілісності	
Організаційно-інституціональна регламентація роботи механізму управління	Формування матриці організаційно-функціональних проєкцій. Розподіл функцій менеджменту за рівнями ієрархічної побудови КІО	Накладання критерію безпеки на функції управління та розподіл вимог щодо безпеки за рівнями утворення КІО	Визначення особливостей реалізації керівних впливів для забезпечення переходу КІО у новий стан використання ресурсів	Інституціональне проєктування та закріплення ролей учасників КІО щодо взаємної підтримки економічної безпеки трансформаційних процесів розвитку	
Оцінка відповідності критеріям ефективності та ресурсному забезпеченню	Оцінка ресурсної залежності управлінських процесів. Питомі ваги витрат на механізм управління та ступінь оперативності прийняття рішень	Надійність механізму управління як питомі ваги факторів-загроз, дію яких було визначено та нівельовано для КІО	Рівень виконання завдань з роботи й реалізації програми змін. Додержання темпу проведення організаційних перетворень	Оцінка спроможності корпоративного центру та менеджменту учасників КІО виконувати визначені для них ролі щодо підтримки безпеки розвитку	

різі типів корпоративного інтеграційного об'єднання. Все це й визначає перспективи подальшого розвитку досліджень автора.

Література: 1. Уильямсон О. И. Экономические институты капитализма: фирмы, рынки, «отношенческая» контрактация. СПб.: Лениздат, 1996. 702 с. 2. Иванов Ю. Б., Пилипенко А. А. Интеграційний розвиток суб'єктів господарювання: теоретичне обґрунтування та організація управління: монографія. Харків: ВД «ИНЖЕК», 2012. 400 с. 3. Готтшальк П. Соли-Сетере Х. ИТ-аутсорсинг: построение взаимовыгодного сотрудничества. М.: Альпина, 2007. 390 с. 4. Бутыркин А. Я. Вертикальная интеграция и вертикальные ограничения в промышленности. М.: Едиториал УРСС, 2003. 200 с. 5. Мичурина О. Ю. Теория и практика интеграционных процессов в промышленности: монография. М.: ИНФРА-М, 2012. 287 с. 6. Куркин Н. В. Управление экономической безопасностью развития предприятия: монография. Днепропетровск: АРТ-ПРЕСС, 2004. 452 с. 7. Белкин Д. В. Основные подходы к исследованию экономической безопасности предприятий. *Вестник Тольяттинского государственного университета*. 2011. № 4. С. 183–186. 8. Отенко І. П., Яртим І. А. Ідентифікація поняття «економічна безпека стратегічних змін підприємства». *Проблеми економіки*. 2014. № 1. С. 204–209. 9. Кавун С. В., Пилипенко А. А., Ріпка Д. О. Економічна та інформаційна безпека підприємств у системі консолідованої інформації. Харків: Вид-во ХНЕУ, 2013. 364 с. 10. Варналій З. С., Онищенко С. В., Маслій О. А. Механізм попередження загроз економічній безпеці України. *Економічний часопис-XXI*. 2016. № 159 (5–6). С. 20–24. 11. Шульженко Л. С. Економічна безпека стратегічного альянсу в контексті теорій взаємодії. *Бізнес Інформ*. 2013. № 8. С. 361–366. 12. Кучин Б. Л., Якушева Е. В. Управление развитием экономических систем: технический прогресс, устойчивость. М.: Экономика, 1990. 157 с. 13. Гвишиани Д. М. Избранные труды по философии, социологии и системному анализу. М.: Канон, 2007. 672 с. 14. Райченко А. В. Прикладная организация. СПб.: Питер, 2003. 304 с. 15. Латфулин Г. Р., Райченко А. В. Теория организации. СПб.: Питер, 2003. 400 с. 16. Пригожин А. И. Дезорганизация: причины, виды, преодоление. М.: Альпина Бизнес Букс, 2007. 402 с. 17. Фут Н., Хенсли Д., Лэндсберг М., Моррисон Р. Роль корпоративного центра. Днепропетровск: АРТ-ПРЕСС, 2004. 452 с.

References: 1. Uilyamson O. I. Ekonomicheskiye instituty kapitalizma: firmy, rynki, «otnoshencheskaya» kontraktatsiya. SPb.: Lenizdat, 1996. 702 p. 2. Ivanov Yu. B., Pylypenko A. A. *Intehratsiyniy rozvytok subiektiv hospodariuvannia: teoretychne obgruntuvannia ta orhanizatsiia upravlinnia: monohrafiia* [Integration Development of Economic Subjects: The Theoretical Justification and the Organization of Management: monograph]. Kharkiv: VD «INZhEK», 2012. 400 p. 3. Gottshalk P. Soli-Setere H. IT-outsorsing: postroyeniye vzaimovygodnogo sotrudnichestva. M.: Alpina, 2007. 390 p. 4. Butyrkin A. Ya. Vertikalnaya integratsiya i vertikalnyye ogranicheniya v promyshlennosti. M.: Editorial URSS, 2003. 200 p. 5. Michurina O. Yu. *Teoriya i praktika integratsionnyh protsessov v promyshlennosti: monografiya* [Theory and Practice of Integration Processes in Industry: monograph]. M.: INFRA-M, 2012. 287 p. 6. Kurkin N. V. *Upravleniye ekonomicheskoy bezopasnostyu razvitiya predpriyatiya: monografiya* [Economic Security Management of Enterprise Development: monograph]. Dnepropetrovsk: ART-PRESS, 2004. 452 p. 7. Belkin D. V. *Osnovnyye podkhody k issledovaniyu ekonomicheskoy bezopasnosti predpriyatiy* [The Main Approaches to the Study of Economic Security of Enterprises]. *Vestnik Tolyattinskogo gosudarstvennogo universiteta*. 2011. No. 4. P. 183–186. 8. Otenko I. P., Yartym I. A. *Identyfikatsiia poniattia «ekonomichna bezpeka stratehichnykh zmin pidpriemstva»* [Identification of the Concept «Economic Security of Strategic Changes of Enterprise»]. *Problemy ekonomiky*. 2014. No. 1. P. 204–209. 9. Kavun S. V., Pylypenko A. A., Ripka D. O. Ekonomichna ta informatsiina bezpeka pidpriemstv u systemi konsolidovanoi informatsii. Kharkiv: Vyd-vo KhNEU, 2013. 364 p. 10. Varnaliy Z. S., Onyshchenko S. V., Maslii O. A. *Mekhanizm poperedzhennia zahroz ekonomichnii bezpetsi Ukrainy* [The Mechanism for the Prevention of Threats to Economic Security of Ukraine]. *Ekonomichnyi chasopys-XXI*. 2016. No. 159 (5–6). P. 20–24. 11. Shulzhenko L. S. *Ekonomichna bezpeka stratehichnoho aliansu v konteksti teorii vzaiemodii* [Economic Security of Strategic Alliance in the Context of Interaction Theories]. *Biznes Inform*. 2013. No. 8. P. 361–366. 12. Kuchin B. L., Yakusheva Ye. V. *Upravleniye razvitiyem ekonomicheskikh sistem: tehnikeskiy progress, ustoychivost*. M.: Ekonomika, 1990. 157 p. 13. Gvishiani D. M. *Izbrannyye trudy po filosofii, sotsiologii i sistemnomu analizu*. M.: Kanon, 2007. 672 p. 14. Raychenko A. V. *Prikladnaya organizatsiya*. SPb.: Piter, 2003. 304 p. 15. Latfulin G. R., Raychenko A. V. *Teoriya organizatsii*. SPb.: Piter, 2003. 400 p. 16. Prigozhin A. I. *Dezorganizatsiya: prichiny, vidy, preodoleniye*. M.: Alpina Biznes Buks, 2007. 402 p. 17. Fut N., Hensli D., Lyendsberg M., Morrison R. *Rol korporativnogo tsentra*. Dnepropetrovsk: ART-PRESS, 2004. 452 p.

Інформація про автора

Гуцалюк Олексій Миколайович – канд. екон. наук, доцент, завідувач кафедри фінансів, менеджменту та адміністрування Кіровоградського інституту розвитку людини ВНЗ «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» (пл. Дружби Народів, 8, м. Кіровоград, 25015, Україна; e-mail: alex-d.88@mail.ru).

Информация об авторе

Гуцалюк Алексей Николаевич – канд. екон. наук, доцент, заведующий кафедрой финансов, менеджмента и администрирования Кировоградского института развития человека ВУЗ «Открытый международный университет развития человека «Украина» (пл. Дружбы Народов, 8, г. Кіровоград, 25015, Украина; e-mail: alex-d.88@mail.ru).

Information about the author

A. Gutsalyuk – PhD (Economics), Associate Professor, Head of Department of Finance, Management and Administration, Kirovograd Institute of Human Development UNIVERSITY «Open International University of Human Development «Ukraine» (8 Druzhby Narodov Sq., Kirovograd, 25015, Ukraine; e-mail: alex-d.88@mail.ru).

Стаття надійшла до ред.
02.08.2016 р.

JEL Classification: C 880

УДК 005.92-028.27

МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ДО СИСТЕМАТИЗАЦІЇ СКЛАДОВИХ УПРАВЛІННЯ ДОКУМЕНТАМИ ТА КОНТЕНТОМ ОРГАНІЗАЦІЇ НА ОСНОВІ ТЕХНОЛОГІЙ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ ТА ЕСМ-РІШЕНЬ

Гниря А. В.

Анотація. Метою дослідження є розвиток методичних основ управління документами та контентом організації. Об'єктом дослідження є системи електронного документообігу, управління контентом організації. Предметом дослідження є поняття EDM та ЕСМ-систем, складові управління контентом організації, правове забезпечення процесу проектування та розробки EDMS та ЕСМ-рішень. Дослідження проведено за допомогою методів: аналізу та синтезу, структурно-логічного аналізу, графічного методу. В результаті дослідження запропоновано підхід до визначення поняття EDMS, систематизовано складові управління контентом організації за ознаками: вид контенту, вид системи; узагальнено функції кожної з підсистем управління контентом. Сформовано перелік регламентних документів, положення яких потрібно враховувати при встановленні вимог до EDMS та ЕСМ-рішень під час їх проектування та розроблення.

Ключові слова: системи електронного документообігу (EDMS), управління контентом організації (ЕСМ), Enterprise Content Management Systems.

МЕТОДИЧЕСКИЙ ПОДХОД К СИСТЕМАТИЗАЦИИ СОСТАВЛЯЮЩИХ УПРАВЛЕНИЯ ДОКУМЕНТАМИ И КОНТЕНТОМ ОРГАНИЗАЦИИ НА ОСНОВЕ ТЕХНОЛОГИЙ ЭЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБОРОТА И ЕСМ-РЕШЕНИЙ

Гниря А. В.

Аннотация. Целью исследования является развитие методических основ управления документами и контентом организации. Объектом исследования являются системы электронного документооборота, управления контентом организации. Предметом исследования являются понятие EDM и ЕСМ-систем, составляющие управления контентом организации, правовое обеспечение процесса проектирования и разработки EDMS и ЕСМ-решений. Исследование проведено с помощью методов: анализа и синтеза, структурно-логического анализа, графического метода. В результате исследования предложен подход к определению понятия EDMS; систематизированы составляющие управления контентом организации по таким признакам: вид контента, вид системы; обобщены функции каждой